

**ЦЭНТРАЛІЗАВАНАЯ СІСТЭМА ДЗЯРЖАЎНЫХ
ПУБЛІЧНЫХ БІБЛІЯТЭК Г. МІНСКА
СЕКТАР ІНФАРМАЦЫЙНА-БІБЛІЯГРАФІЧНАЙ РАБОТЫ**

*Янка Маўр
капітан дзіцячых падарожжаў*

Да 140-годдзя з дня нараджэння

бібліяграфічны спіс

Мінск, 2023

Янка Маўр — беларускі пісьменнік, заслужаны дзеяч культуры Беларусі, адзін з пачынальнікаў нацыянальнай дзіцячай літаратуры.

Нарадзіўся Янка Маўр (Іван Міхайлавіч Фёдараў) у латвійскім горадзе Лібава (цяпер горад Ліепая), куды ў пошуках лепшай долі прыехаў бацька. Дзяцінства правёў на радзіме маці — у вёсцы Лебянішкі Ковенскай губерні (цяпер Літва). Скончыў пачатковае, затым рамеснае вучылішча ў Коўне. У 1899-м паступіў у Панявежскую настаўніцкую семінарыю, аднак быў выключаны за ўдзел у гуртку рэвалюцыйнай моладзі. У 1903 годзе здаў экстэрнам іспыты і атрымаў званне настаўніка пачатковай школы. Працаваў памочнікам настаўніка ў Новым Месце (Літва), у вёсцы Бытча на Барысаўшчыне. У 1906 годзе ўдзельнічаў у нелегальным з'ездзе рэвалюцыйна настроеных настаўнікаў у вёсцы Мікалаеўшчына. Разам з Якубам Коласам і іншымі актыўнымі ўдзельнікамі быў аададзены пад суд, пазбаўлены права выкладаць у школе і ўзяты пад нагляд паліцыі.

Пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі працаваў у школе, у Рэспубліканскім саюзе работнікаў асветы, у Наркамаце асветы БССР, у Беларускам дзяржаўным выдавецтве. З 1930 года — на творчай працы.

Яго аповесці «Слёзы Тубі», «У краіне райскай птушкі», «Сын вады» знаёмілі дзяцей з экзотыкай далёкіх краін. Ён аўтар прыгодніцкіх раманаў «Палескія рабінзоны», «Амок», навукова-фантастычнай аповесці «Фантамабіль прафесара Цылякоўскага» і многіх іншых. Галоўнай сваёй кнігай Янка Маўр лічыў аўтабіяграфічную аповесць «Шлях з цемры».

Бібліяграфічны паказальнік «Янка Маўр. Да 140-годдзя з дня нараджэння» змяшчае кнігі і артыкулы з перыядычных выданняў пра жыццёвы і творчы шлях пісьменніка. Размяшчэнне матэрыяла — кнігі ў алфавіце, артыкулы ў зваротна-храналагічным парадку.

Бібліяграфічны паказальнік будзе карысны для ўсіх, хто цікавіцца беларускай літаратурай і творчасцю Янкі Маўра.

Змест

[Творы Янкі Маўра](#)

[Жыццёвы і творчы шлях пісьменніка](#)

Творы Янкі Маўра

Маўр, Я. **Аповесці і апавяданні** : [для дзяцей сярэдняга і старэйшага школьнага ўзросту] / Янка Маўр. — Мінск : Вышэйшая школа, 2023. — 367 с.

Маўр, Я. **Аповесці. Аповяданне** / Янка Маўр ; [укладальнік В. Шніп]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2022. — 348, [2] с.

Маўр, Я. **Палескія рабінзоны** : аповесць, апавяданні / Янка Маўр ; [укладальніца А. Спрынчан]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2019. — 275, [2] с.

Маўр, Я. **Дзяўчына-маці** : раман (урывак) / Янка Маўр ; падрыхтоўка тэксту Марыі Міцкевіч // Польшча. — 2018. — № 5. — С. 83—109.

[Змест](#)

Жыццёвы і творчы шлях пісьменніка

Мавр Янка // Регионы Беларусі : энцыклапедыя : в 7 т. Т. 5. — Мінская область : в 3 кн. — Мінск : Беларуская Энцыклапедыя імя П. Броўкі, 2017. — Кн. 2. — С. 249—250.

Мавр Янка // Их іменамі названы... Уліцы Мінска : энцыклапедычны справочнік / [рэдакцыйная калегія: В. В. Андріевіч (галоўны рэдактар) і др.]. — Мінск, 2014. — С. 242.

Маўр Янка // Культура Беларусі : энцыклапедыя / рэдакцыйная калегія: У. У. Андрэевіч [і інш.]. — Мінск, 2014. — Т. 5. — С. 438.

Поздняков М. П. Мой Мавр : некалькі слоў о любімым пісателе для журналу «Нёман» / М. П. Поздняков // Прыправа жыцця : літаратураведенне, крытыка / Міхаіл Поздняков. — Мінск : Колорград, 2017. — С. 26—28.

Чарняўскі, М. На парозе дабрыні і болю : літаратурныя партрэты / Мікола Чарняўскі. — Мінск : Народная асвета, 2019. — 263 с.

Чернявский М. Полесский путаник, или Встреча по канонам приключенческого жанра / М. Чернявский // На перекрестках памяці / Мікола Чернявский. — Мінск : Четыре четверти, 2023. — С. 7—35.

Из жыцця Артура Вольскага і Янкі Маўра.

Янка Маўр. Наш вечны рабінзон : штрыхі да партрэта / [укладанне М. Міцкевіч]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2018. — 126, [1] с., [24] л. іл. : партр. — (Жыццё знакамітых людзей Беларусі : ЖЗЛБ).

10 мая — 140 гадоў з дня нараджэння Янкі Маўра (1883—1971), пісьменніка, заслужанага дзеяча культуры Беларусі : бібліяграфічны спіс / складальнікі: В. Я. Асаёнак, Г. В. Брага, К. С. Быстрова, Н. А. Шашэнька ; рэдактар К. Д. Варанько // Новыя кнігі: па старонках беларускага друку. Даты беларускага календара (жнівень—лістапад). — 2023. — № 2. — С. 12—15.

Карлюкевіч, В. "Залаты век" беларуска-кітайскіх літаратурных стасункаў / Вераніка Карлюкевіч // Роднае слова. — 2023. — № 3. — С. 34—36.

Адлюстраваны працэсы мастацкага перакладу і выдання твораў беларускай літаратуры ў Кітаі ў 1950—1960-я гг.

Карлюкевіч, В. Залаты век беларуска-кітайскіх літаратурных стасункаў / Вераніка Карлюкевіч // Роднае слова. — 2023. — № 1. — С. 36—40.

Пераклады і выданні твораў беларускай літаратуры ў Кітаі.

Вайцахоўская, А. На скрыжаванні мінулага і будучыні, або Фантастычнае ў творчасці Янкі Маўра : гадзіна цікавых паведамленняў / А. Вайцахоўская // Бібліятэка прапануе. — 2022. — № 12. — С. 36—38.

Крыжэвiч, И. Капітан дeтскiх странствiй: Янка Мавр / Ирина Крыжэвiч // Планета. — 2022. — № 5. — С. 32—38.

Касцюковiч, М. Палеская рабiнзанада / Марыя Касцюковiч // Культура. — 2020. — 30 мая. — С. 7.

Адамчык, Н. А. Гiсторыя i лeс Багiры : (урок па апавяданнi Янкi Маўра «Багiра» ў 6-м класе) / Н. А. Адамчык // Беларуская мова i лiтаратура. Серыя «У дапамогу педагогу». — 2020. — № 2. — С. 11—13.

Карлюкевiч, А. Казахстан i беларуская лiтаратура: iмeны i факты / Алесь Карлюкевiч // Маладосць. — 2020. — № 10. — С. 98—104.

Жыццё i праца Янкi Маўра ў Алма-Аце пад час эвакуацыi ў гады Вялiкай Айчыннай вайны.

Навумчык, В. М. Вывучэнне апавядання Янкi Маўра «Багiра» : (6-ты клас) / В. М. Навумчык, М. I. Навумчык // Беларуская мова i лiтаратура. Серыя «У дапамогу педагогу». — 2020. — № 2. — С. 13—17.

Шаркова, А. М. Капітан дзiцячых мараў : сцэнарый лiтаратурнай гасцёўнi, прысвечанай Я. Маўру / А. Шаркова // Бiблiятэка прапануе. — 2019. — № 2. — С. 32—37.

Шаркова, А. М. Сцэнарый лiтаратурнай гасцёўнi, прысвечанай 135-годдзю Янкi Маўра / Алена Шаркова // Бiблiятэчны свет. — 2019. — № 1. — С. 28—31.

Лапцёнак, I. Б. «Як бы чаго не выйшла...» : творчасць Янкi Маўра ў лiтаратурнай крытыцы першай трэцi XX ст. / Iрына Лапцёнак // Роднае слова. — 2018. — № 5. — С. 7—10.

Мiцкевiч, М. Янка Маўр : у дынамыцы i напружаных сiтуацыях : [да 135-годдзя з дня нараджэння Янкi Маўра] / Марыя Мiцкевiч // Лiтаратура i мастацтва. — 2018. — 8 чэрвеня. — С. 5.

Палаўко, В. «Класiк беларускай дзiцячай лiтаратуры» : лiтаратурная гасцёўня [да 135-годдзя Янкi Маўра] / В. Палаўко, I. Палаўко // Бiблiятэка прапануе. — 2018. — № 6. — С. 6—8.

Дранько–Майсюк, В. Алегорыi за межамi рэальнасцi / Васiль Дранько–Майсюк // Лiтаратура i мастацтва. — 2018. — 25 мая. — С. 6.

Пра кнiгу Янкi Маўра «Слэзы Тубi».

Лук'янская, К. «Падарожжа з Янкам Маўрам» : сцэнарый iнтэрактыўнай гульні да 135-годдзя з дня нараджэння Янкi Маўра / К. Лук'янская // Бiблiятэка прапануе. — 2018. — № 5. — С. 10—13.

Мойскi, А. Аповесць «Палескiя рабiнзоны» Янкi Маўра як падручник па батанiцы i заалогii Беларусi / Алесь Мойскi // Роднае слова. — 2018. — № 5. — С. 13—16.

Пятроўская, Т. Пакаленню гаджэтаў — мастацкiм словам пра вайну / Таццяна Пятроўская // Роднае слова. — 2018. — № 5. — С. 53—55.

Ваенныя творы Янкi Маўра.

Рублевская, Л. Пять тайн Янки Мавра : [к 135-летию со дня рождения белорусского писателя] / Людмила Рублевская // Советская Белоруссия. — 2018. — 11 мая. — С. 7.

Шарапава, А. В. Форма- і сэнсаўтваральныя асаблівасці твораў Янкі Маўра для дзяцей: спецыфіка вывучэння ва ўстановах сярэдняй спецыяльнай адукацыі / А. В. Шарапава // Беларуская мова і літаратура. Серыя «У дапамогу педагогу». — 2018. — № 5. — С. 40—45.

Кісель, І. І. Першапраходзец і адкрывальнік : падарожжа па творах Янкі Маўра для вучняў 6-9 класаў / І. І. Кісель // Беларуская мова і літаратура. Серыя «У дапамогу педагогу». — 2018. — №4. — С. 57—60.

Маляўка, М. Беларускі Маўр : [гутарка з Міколам Маляўкам, да 135-годдзя з дня нараджэння Янкі Маўра] / Мікола Маляўка // Выхаванне і дадатковая адукацыя. — 2018. — № 4. — С. 36—37.

[Змест](#)